

Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Για τη συζήτηση και ψήφιση του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τίτλο «Μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024 (Κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη) - Τροποποίηση του ν. 4961/2022 (Α' 146) και άλλες διατάξεις»

10 Ιουλίου 2026

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας και ο Εθνικός Θεσμός σε θέματα προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Έχει ιδρυθεί με το Ν 2667/1998 βάσει κανόνων των Ηνωμένων Εθνών (Αρχές των Παρισίων) όπως αυτός αντικαταστάθηκε με τον Ν 4780/2021.. Σε αυτήν μετέχουν πρόσωπα οριζόμενα από είκοσι φορείς (ανεξάρτητες Αρχές, συνδικαλιστικές οργανώσεις, δικηγορικοί σύλλογοι, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά ιδρύματα).

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), εθνικός θεσμός για τα δικαιώματα του ανθρώπου και ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, είναι, σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο, το κατ' εξοχήν αρμόδιο όργανο για την παροχή γνωμοδοτήσεων επί προωθούμενων μεταρρυθμίσεων εθνικής νομοθεσίας που άπτονται ζητημάτων προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή/και με αντίκτυπο σε αυτά.

Η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) επιφέρει σημαντικές προκλήσεις και ευκαιρίες στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Οι Εθνικοί Θεσμοί Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΘΑΔ) καλούνται να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στην παρακολούθηση, διασφάλιση και ενίσχυση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην εποχή της ΤΝ.

Η ΕΕΔΑ, ως Εθνικός Θεσμός Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Ελλάδα, δεν θα μπορούσε να μείνει πίσω στις εξελίξεις. Στο πλαίσιο της αποστολής της, παρακολουθεί την τεχνολογική εξέλιξη, την εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό και εφιστά την προσοχή των αρμόδιων κρατικών αρχών αναδεικνύοντας τις νέες προκλήσεις, τις επιπτώσεις τους στα ανθρώπινα δικαιώματα και τους ενδεχόμενους κινδύνους.

Η Εθνική Επιτροπή ασχολείται συστηματικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας¹, καθώς και τα τελευταία χρόνια για την ενίσχυση της διασύνδεσης μεταξύ ΤΝ και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι δράσεις και θέσεις της είναι δημοσιευμένες στην ιστοσελίδα της στο πεδίο «[Τεχνητή Νοημοσύνη και Νέες Τεχνολογίες](#)».

Στο πλαίσιο του [Κανονισμού \(ΕΕ\) 2024/1689](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024 για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 300/2008, (ΕΕ) αριθ. 167/2013, (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των Οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (Κανονισμός για την Τεχνητή Νοημοσύνη), το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης² τον Νοέμβριο του 2024 δημοσίευσε τον κατάλογο των εθνικών αρχών και φορέων που επιβάλλουν ή εποπτεύουν την τήρηση των ενωσιακών υποχρεώσεων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών όταν χρησιμοποιούν συστήματα ΤΝ υψηλού κινδύνου. Μεταξύ των αρχών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο είναι και η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Οι υπόλοιπες αρχές, οι οποίες αποτελούν και μέλη της ΕΕΔΑ, είναι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ο Συνήγορος του Πολίτη και η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή του ως άνω Κανονισμού βρίσκεται σε εξέλιξη, η ΕΕΔΑ παρακολουθεί τις εξελίξεις τόσο σε νομοθετικό επίπεδο όσο και στο πεδίο, αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη σημασία της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που σχετίζονται με τους ως άνω τομείς, μια διάσταση που αποτυπώνεται στη νομολογία διεθνών και εθνικών δικαστηρίων, στις αποφάσεις ανεξάρτητων αρχών και λοιπών δικαιοδοτικών οργάνων.

¹ Βλ. στην ιστοσελίδα της ΕΕΔΑ, Πεδίο «[Προσωπικά δεδομένα](#)», καθώς και σε άλλες εκθέσεις όπου συνδέονται η προστασία των προσωπικών δεδομένων με άλλα δικαιώματα.

² Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, [Οι Αρχές προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε σχέση με τη χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στην Ελλάδα](#), 12 Νοεμβρίου 2024.

1. Εισαγωγή

Στις 6.7.2026 κατατέθηκε προς συζήτηση και ψήφιση στη Βουλή το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τίτλο «*Μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024 (Κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη) - Τροποποίηση του ν. 4961/2022 (Α' 146) και άλλες διατάξεις*». Η ΕΕΔΑ, παρότι δεν κλήθηκε να καταθέσει τις απόψεις της, σε κανένα στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας, σε αντίθεση με τον σκοπό που επιτελεί βάσει του καταστατικού της νόμου³ και των σχετικών συστάσεων διεθνών οργανισμών, όπως του Συμβουλίου της Ευρώπης⁴, θα ήθελε να αναφερθεί επιγραμματικά στα εξής:

Το υπό εξέταση Σχέδιο Νόμου συνιστά ένα απαιτούμενο στοιχείο για το σύστημα διακυβέρνησης της Τεχνητής Νοημοσύνης στην Ελλάδα και ένα σημαντικό βήμα προς τη διαμόρφωση ενός συνεκτικού πλαισίου για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της Τεχνητής Νοημοσύνης, με παράλληλη μέριμνα για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Η ταχεία ανάπτυξη των συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες για την οικονομία, τη δημόσια διοίκηση και την κοινωνία, αλλά παράλληλα αναδεικνύει προκλήσεις που σχετίζονται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, την αποφυγή διακρίσεων, την ασφάλεια, τη διαφάνεια των αλγοριθμικών αποφάσεων και την αποτελεσματική εποπτεία των εφαρμογών τους⁵. **Κεντρικός στόχος του νομοσχεδίου πρέπει να είναι η θέσπιση του αναγκαίου ρυθμιστικού πλαισίου για την εφαρμογή του Κανονισμού 2024/1689 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Τεχνητή Νοημοσύνη στην ελληνική έννομη τάξη, συμβάλλοντας στη δημιουργία συνθηκών που επιτρέπουν την υπεύθυνη ανάπτυξη και χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων, χωρίς αδυναμίες, που «θα υπονομεύσουν τη ρυθμιστική του εμβέλεια, δημιουργώντας σύγχυση στην αγορά και ανασφάλεια δικαίου»⁶.** Η τεχνολογία είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την ασφάλεια, αλλά μπορεί να είναι εξίσου ισχυρό και ως απειλή για τα θεμελιώδη δικαιώματα, επομένως τα μέτρα προστασίας πρέπει να εξελίσσονται αναλόγως. **Η ΕΕΔΑ κατανοεί τους σκοπούς του Σχεδίου Νόμου, καλωσορίζει την προσπάθεια πραγματοποίησής τους αλλά κρίνει ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες εγγυήσεις για τη λειτουργία του συστήματος.**

2. Διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο

³ Βλ. άρθρο 12 παρ. β' του ν. 4780/2021.

⁴ Σύσταση [CM/Rec\(2021\)1](#) της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την ανάπτυξη και ενίσχυση αποτελεσματικών, πλουραλιστικών και ανεξάρτητων εθνικών θεσμών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, 31 Μαρτίου 2021 (Παράρτημα II, παρ. 8).

⁵ ΕΕΔΑ, [Η ΕΕΔΑ στις Επιτροπές της Βουλής για το ΣχΝ του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για την ψηφιακή ενίσχυση της οδικής ασφάλειας](#), 28 Νοεμβρίου 2025.

⁶ Γνώμη της ΟΚΕ για το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Ιούλιος 2026, σελ. 17.

Η ΕΕΔΑ για τα σχόλιά της λαμβάνει υπόψη το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο και ειδικότερα:

- Το πλαίσιο του ΟΗΕ σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη⁷ και τις συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ⁸ και ειδικά τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία
- την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη,
- τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 7 και 8 ΧΘΔΕΕ)
- τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ΤΝ και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τη Δημοκρατία και το Κράτος Δικαίου. Σημαντική είναι η συνεισφορά της Σύμβασης-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Τεχνητή Νοημοσύνη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τη Δημοκρατία και το Κράτος Δικαίου στην υπογράμμιση των αρχών της διαφάνειας, της εποπτείας, της λογοδοσίας και ευθύνης, της μη διάκρισης, της ιδιωτικότητας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, καθώς και της αξιοπιστίας των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης και της εμπιστοσύνης στα αποτελέσματά τους.
- τον Κανονισμό 2024/1689 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Τεχνητή Νοημοσύνη και τις τροποποιήσεις του Digital Omnibus on AI
- τη Σύσταση της UNESCO για την ηθική της ΤΝ
- τη Σύσταση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης για την Τεχνητή Νοημοσύνη
- το Σχέδιο για τη Μετάβαση της Ελλάδας στην Εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης της Συμβουλευτικής Επιτροπής Υψηλού Επιπέδου για την Τεχνητή Νοημοσύνη
- την Ανακοίνωση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης: Οι Αρχές Προστασίας των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων σε σχέση με τη χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στην Ελλάδα, 12 Νοεμβρίου 2024
- τον ΓΚΠΔ (Κανονισμός 2016/679),
- το ελληνικό Σύνταγμα και ειδικά τα άρθρα 2 παρ. 1, 5^Α, 9^Α, 19 και 25 Σ και τους ν. 4624/2019 και ν. 4961/2022.

3. Άρθρο 1 και 2 ΣχN – Σκοπός και Αντικείμενο

Ως προς τα άρθρα 1 και 2, η ΕΕΔΑ υπογραμμίζει ότι μέρος του σκοπού και του αντικειμένου του νόμου θα έπρεπε να είναι και η αναφορά στις αρχές του άρθρου 77 του Κανονισμού, ώστε να συγκεκριμενοποιούνται οι αρχές και να αποτυπώνονται στη νομοθεσία, με ταυτόχρονη διασφάλιση των εγγυήσεων λειτουργίας τους προς αυτή την κατεύθυνση. Δεν μπορεί προς όφελος της ευελιξίας επικαιροποίησης των αρχών για τα θεμελιώδη δικαιώματα να επιτευχθεί η προστασία τους χωρίς να εντάσσεται στο οικοσύστημα της ΤΝ, ο εθνικός

⁷ UN, [Artificial Intelligence](#).

⁸ UN OHCHR, [The Core International Human Rights Instruments and their monitoring bodies](#).

θεσμός δικαιωμάτων του ανθρώπου λαμβάνοντας υπόψη τις αρμοδιότητες και την προστιθέμενη αξία του⁹.

3.1 Άρθρο 77 Κανονισμού 2024/1689 – Αρχές προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ο ρόλος της ΕΕΔΑ

Ειδικότερα, η ΕΕΔΑ λαμβάνει υπόψη το **άρθρο 77 Κανονισμού 2024/1689** σύμφωνα με το οποίο:

«Άρθρο 77 - Εξουσίες των αρχών προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων

1. Οι εθνικές δημόσιες αρχές ή οι φορείς που εποπτεύουν ή επιβάλλουν την τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, περιλαμβανομένου του δικαιώματος στη μεταχείριση χωρίς διακρίσεις, σε σχέση με τη χρήση των συστημάτων ΤΝ υψηλού κινδύνου που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ έχουν την εξουσία να ζητούν και να έχουν πρόσβαση σε κάθε τεκμηρίωση που δημιουργείται ή διατηρείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού σε προσβάσιμη γλώσσα και μορφότυπο, όταν η πρόσβαση στην εν λόγω τεκμηρίωση είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική εκπλήρωση των εντολών τους εντός των ορίων της δικαιοδοσίας τους. Η αρμόδια δημόσια αρχή ή ο φορέας ενημερώνει την αρχή εποπτείας της αγοράς του οικείου κράτους μέλους για κάθε σχετικό αίτημα.

2. Έως τις 2 Νοεμβρίου 2024, κάθε κράτος μέλος προσδιορίζει τις δημόσιες αρχές ή τους φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και δημοσιοποιεί σχετικό κατάλογο. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τον κατάλογο στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη και τον επικαιροποιούν συνεχώς.

3. Όταν η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 τεκμηρίωση δεν επαρκεί για να διαπιστωθεί αν έχει σημειωθεί παραβίαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η δημόσια αρχή ή ο φορέας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να ζητήσει από την αρχή εποπτείας της αγοράς, υποβάλλοντας αιτιολογημένο αίτημα, να οργανώσει δοκιμή του συστήματος ΤΝ υψηλού κινδύνου με τεχνικά μέσα. Η αρχή εποπτείας της αγοράς οργανώνει τη δοκιμή με τη στενή συμμετοχή της αιτούσας δημόσιας αρχής ή του φορέα εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά την υποβολή του αιτήματος.

4. Κάθε πληροφορία ή τεκμηρίωση που λαμβάνεται από τις εθνικές δημόσιες αρχές ή τους φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δυνάμει του παρόντος άρθρου αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τις υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας που ορίζονται στο άρθρο 78.»

Ακολούθως, χρειάζεται το **άρθρο 77** να «διαβαστεί» συνδυαστικά με **άλλα του άρθρα του Κανονισμού 2024/1689**:

⁹ Βλ. σχετικά με τις αρμοδιότητες της ΕΕΔΑ και Homo Digitalis, [Αρχές για τα θεμελιώδη δικαιώματα άρθρου 77 του Κανονισμού για την ΤΝ – 6 μήνες μετά](#), 2 Μαΐου 2025 και ειδικά ότι το άρθρο 77 του Κανονισμού για την ΤΝ δεν διευρύνει τις εξουσίες της ΕΕΔΑ και το Case study & ερωτήματα: «(...) Από την άλλη μεριά, η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ασκώντας τις εξουσίες του άρθρου 77 του Κανονισμού για την ΤΝ και μέσα στα πλαίσια των εθνικών αρμοδιοτήτων, μπορεί να ζητήσει πληροφορίες για το πώς τα συστήματα αυτά της ΤΝ υψηλού ρίσκου προστατεύουν το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη και διαδικασία, το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και τις αρχές μη διάκρισης στις αυτοματοποιημένες δικαστικές διαδικασίες».

- Σύμφωνα με το **άρθρο 73 παρ. 7 (Αναφορά σοβαρών περιστατικών)**: «Μόλις λάβει κοινοποίηση σχετικά με σοβαρό περιστατικό που αναφέρεται στο άρθρο 3 σημείο 49) στοιχείο γ), η σχετική αρχή εποπτείας της αγοράς ενημερώνει τις εθνικές δημόσιες αρχές ή τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 1. Η Επιτροπή καταρτίζει ειδική καθοδήγηση για τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Η εν λόγω καθοδήγηση εκδίδεται έως τις 2 Αυγούστου 2025 και αξιολογείται τακτικά».
- Σύμφωνα με το **άρθρο 78 (Εμπιστευτικότητα)**: «1. Η Επιτροπή, οι αρχές εποπτείας της αγοράς και οι κοινοποιημένοι οργανισμοί και κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού τηρούν, σύμφωνα με το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο, την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών και των δεδομένων που λαμβάνουν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των δραστηριοτήτων τους κατά τρόπο ώστε να προστατεύονται, ιδίως: (...) 2. Οι αρχές που συμμετέχουν στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού δυνάμει της παραγράφου 1 ζητούν μόνο δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για την εκτίμηση του κινδύνου που ενέχουν τα συστήματα ΤΝ και για την άσκηση των εξουσιών τους σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1020. Θεσπίζουν επαρκή και αποτελεσματικά μέτρα κυβερνοασφάλειας για την προστασία της ασφάλειας και της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών και των δεδομένων που λαμβάνονται και διαγράφουν, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο, τα δεδομένα που συλλέγονται μόλις παύσουν να είναι απαραίτητα για τον σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν.
- Σύμφωνα με το **άρθρο 79 παρ. 2 (Διαδικασία σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των συστημάτων ΤΝ που παρουσιάζουν κίνδυνο)**: «Όταν η αρχή εποπτείας της αγοράς ενός κράτους μέλους έχει επαρκείς λόγους να θεωρεί ότι ένα σύστημα ΤΝ παρουσιάζει κίνδυνο όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, διενεργεί αξιολόγηση του σχετικού συστήματος ΤΝ όσον αφορά τη συμμόρφωσή του με όλες τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στα συστήματα ΤΝ που παρουσιάζουν κίνδυνο για τις ευάλωτες ομάδες. Όταν διαπιστώνονται κίνδυνοι για τα θεμελιώδη δικαιώματα, η αρχή εποπτείας της αγοράς ενημερώνει επίσης και συνεργάζεται πλήρως με τις σχετικές εθνικές δημόσιες αρχές ή τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 1. Οι σχετικοί φορείς εκμετάλλευσης συνεργάζονται, ανάλογα με τις ανάγκες, με την αρχή εποπτείας της αγοράς και με τις άλλες εθνικές δημόσιες αρχές ή τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 77 παράγραφος 1».
- Σύμφωνα με το **άρθρο 82 παρ. 1 (Συμμορφούμενα συστήματα ΤΝ που παρουσιάζουν κίνδυνο)**: «Όταν η αρχή εποπτείας της αγοράς κράτους μέλους διαπιστώσει, αφού έχει διενεργήσει αξιολόγηση δυνάμει του άρθρου 79 και μετά από διαβούλευση με την σχετική εθνική δημόσια αρχή που αναφέρεται στο

άρθρο 77 παράγραφος 1, ότι σύστημα ΤΝ υψηλού κινδύνου, μολονότι συμμορφώνεται προς τον παρόντα κανονισμό, παρουσιάζει ωστόσο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων, τα θεμελιώδη δικαιώματα ή άλλα ζητήματα προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, απαιτεί από τον σχετικό φορέα εκμετάλλευσης να λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει ότι το εν λόγω σύστημα ΤΝ, όταν διατεθεί στην αγορά ή τεθεί σε λειτουργία, δεν παρουσιάζει πλέον τον εν λόγω κίνδυνο, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, εντός χρονικού διαστήματος που αυτή ορίζει».

- **Λαμβάνονται δε υπόψη το άρθρο 6 (Κανόνες ταξινόμησης για συστήματα ΤΝ υψηλού κινδύνου) και το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ (Συστήματα ΤΝ υψηλού κινδύνου που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2), ειδικά τα ζητήματα που αφορούν στα βιομετρικά στοιχεία, τις υποδομές ζωτικής σημασίας, την εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, την απασχόληση, διαχείριση εργαζομένων και πρόσβαση στην αυτοαπασχόληση, την πρόσβαση και απόλαυση βασικών ιδιωτικών υπηρεσιών και βασικών δημόσιων υπηρεσιών και παροχών, πρόσβαση και απόλαυση βασικών ιδιωτικών υπηρεσιών και βασικών δημόσιων υπηρεσιών και παροχών, την επιβολή του νόμου, τη διαχείριση της μετανάστευσης, του ασύλου και των συνοριακών ελέγχων και την απονομή δικαιοσύνης και δημοκρατικές διαδικασίες.**

3.2 Κατάλογος εθνικών αρχών του άρθρου 77 Κανονισμού

Σύμφωνα με Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τίτλο «Οι Αρχές προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε σχέση με τη χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στην Ελλάδα»¹⁰, το Υπουργείο στο πλαίσιο του Κανονισμού για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI Act) δημοσίευσε τον κατάλογο των εθνικών αρχών και φορέων που επιβάλλουν ή εποπτεύουν την τήρηση των ενωσιακών υποχρεώσεων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών, μεταξύ των οποίων και το δικαίωμα στη μεταχείριση χωρίς διακρίσεις, όταν χρησιμοποιούν συστήματα ΤΝ υψηλού κινδύνου. Με την κατάρτιση και τη δημοσίευση του καταλόγου η Ελλάδα εκπληρώνει την πρώτη εθνική υποχρέωση για την εφαρμογή του AI Act σε εθνικό επίπεδο. Η Ελλάδα, άλλωστε, υποστηρίζει πλήρως και εμπράκτως το όραμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υιοθέτηση ανθρωποκεντρικής και αξιόπιστης ΤΝ, με ενίσχυση της καινοτομίας και εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας, της ασφάλειας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι Αρχές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο είναι οι εξής: Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ο Συνήγορος του Πολίτη, η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, η Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Όπως αναφέρει το δελτίο τύπου, οι προαναφερόμενες Αρχές θα αποκτήσουν επιπλέον εξουσίες, όπως η πρόσβαση σε κάθε τεκμηρίωση που δημιουργείται ή διατηρείται από έναν

¹⁰ Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, [Οι Αρχές προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε σχέση με τη χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στην Ελλάδα](#), 12 Νοεμβρίου 2024.

οργανισμό για τη συμμόρφωσή του με τον Κανονισμό για την ΤΝ, όταν αυτή είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής των Αρχών αυτών και εντός των ορίων της δικαιοδοσίας τους. Ο κατάλογος κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα επικαιροποιείται με βάση τις μελλοντικές ανάγκες και συνθήκες.

Η ΕΕΔΑ εμφανίζεται και στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον συγκεντρωτικό κατάλογο με όλες τις αρμόδιες αρχές με ειδικές αρμοδιότητες για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της ΕΕ¹¹, όπως έχει ενημερωθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Τεχνητής Νοημοσύνης σύμφωνα με το δελτίο τύπου του Υπουργείου τον Νοέμβριο του 2024. Πρόσφατα η ΕΕΔΑ έλαβε μέρος στο 2^ο forum τον Απρίλιο 2026 στην παρουσίαση του συστήματος διακυβέρνησης της ΤΝ στην Ελλάδα, το οποίο διοργανώθηκε από το Υπουργείο. Στο forum επιβεβαιώθηκε εκ νέου η συμμετοχή της ΕΕΔΑ μαζί με τις άλλες προαναφερόμενες αρχές στο σύστημα διακυβέρνησης ως αρχές του άρθρου 77 του Κανονισμού. Παρομοίως εμφανίζεται η ΕΕΔΑ και στο [site της Ειδικής Γραμματείας](#) στο πλαίσιο της ρύθμισης της ΤΝ και του οικοσυστήματος ΤΝ στην Ελλάδα.

Παρόλα αυτά, η ΕΕΔΑ, ο Συνήγορος του Πολίτη και η ΑΔΑΕ δεν αναφέρονται στο ΣχΝ, ενώ δεν υπάρχει αναφορά και στις αρχές του άρθρου 77 του Κανονισμού.

3.3 Αρμοδιότητες και έργο της ΕΕΔΑ στο πλαίσιο του Κανονισμού

Είναι εμφανές ότι οι αρμοδιότητες της ΕΕΔΑ, όπως εμφανίζονται στον νόμο της, αντιστοιχούν σε όσα απαιτεί ο Κανονισμός για τις αρχές του άρθρου 77, γεγονός το οποίο υποστηρίζει τον ρόλο της ΕΕΔΑ σε αυτό το πλαίσιο, όταν μάλιστα υπάρχει και ειδικότερη εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων που σε κάθε περίπτωση απορρέουν από τον Κανονισμό. Ενδεικτικά παρακάτω γίνεται μια προσέγγιση των βασικών αρμοδιοτήτων της ΕΕΔΑ

- Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 2 του **N. 4780/2021** («Σύσταση και νομικό καθεστώς»), η ΕΕΔΑ αποτελεί τον εθνικό θεσμό για τα δικαιώματα του ανθρώπου και είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας στα ζητήματα προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- Σύμφωνα με το άρθρο 11 του **N. 4780/2021** («Αποστολή»), η ΕΕΔΑ έχει ως αποστολή:

α) Τη διαρκή παρακολούθηση των θεμάτων προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τη δημόσια ενημέρωση και την προώθηση της σχετικής έρευνας,

β) την ανταλλαγή εμπειριών σε υπερεθνικό και διεθνές επίπεδο με ανάλογα όργανα άλλων κρατών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνείς οργανισμούς, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο

¹¹ European Commission, [Fundamental rights protection authorities with special powers under the AI Act](#) (πρόσβαση 29 Ιουνίου 2026).

Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) και ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και

γ) τη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής σε θέματα του αντικειμένου της.

- Σύμφωνα με το άρθρο 12 του **N. 4780/2021** («Αρμοδιότητες»), η ΕΕΔΑ έχει τις εξής, ιδίως, αρμοδιότητες:

α) Εξετάζει ζητήματα σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου που θέτει η Κυβέρνηση ή η Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής ή της προτείνουν τα μέλη της ή η Κοινωνία των Πολιτών,

β) υποβάλλει συστάσεις και προτάσεις, εκπονεί μελέτες και γνωμοδοτεί για τη λήψη νομοθετικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων που συμβάλλουν στη βελτίωση της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου,

γ) εξετάζει την προσαρμογή της εθνικής έννομης τάξης προς το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και εκφέρει σχετική γνώμη προς τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας,

δ) παρακολουθεί και διατυπώνει γνώμη προς την Πολιτεία για τη μόνιμη και σταθερή ανάλυση των συνεπειών των μέτρων πολιτικής στα δικαιώματα του ανθρώπου,

ε) παρακολουθεί και διατυπώνει γνώμη προς την Πολιτεία για την τήρηση αξιόπιστου και αποτελεσματικού συστήματος καταγραφής περιστατικών διακρίσεων, ρατσισμού και μισαλλοδοξίας,

στ) αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την καλλιέργεια του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος,

ζ) εκφέρει γνώμη για εκθέσεις που πρόκειται να υποβάλει η Χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε διεθνείς οργανισμούς για συναφή προς το αντικείμενό της θέματα, συντάσσει και υποβάλλει τις δικές της ανεξάρτητες εκθέσεις,

η) επικοινωνεί και συνεργάζεται με τις ανεξάρτητες αρχές, καθώς και με τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνείς οργανισμούς, παρεμφερή όργανα άλλων χωρών, καθώς και εθνικές ή διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις,

θ) γνωστοποιεί δημόσια τις θέσεις της, με κάθε πρόσφορο τρόπο,

ι) αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης σε θέματα σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και

ια) οργανώνει Κέντρο Τεκμηρίωσης για τα δικαιώματα του ανθρώπου.

1. Η αναφορά του άρθρου 10 σχετικά με την οποία: «η ΕΕΔΑ αποτελεί τον εθνικό θεσμό για τα δικαιώματα του ανθρώπου και είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας στα ζητήματα προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου» αποτελεί ένα βασικό στοιχείο ανάδειξης της ευρείας

εντολής για όλα τα δικαιώματα του ανθρώπου που έχει η ΕΕΔΑ χωρίς κάποιο περιορισμό και απαγόρευση. Η αναφορά αυτή χρειάζεται να ληφθεί υπόψη και στο πλαίσιο της εφαρμογής του Κανονισμού και για τις ειδικότερες αρμοδιότητες της ΕΕΔΑ, ως ο εθνικός θεσμός για τα δικαιώματα του ανθρώπου στην Ελλάδα.

Από το 2001, η ΕΕΔΑ, διαπιστεύτηκε ως Εθνικός Θεσμός Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πλήρης συμμόρφωση, σύμφωνα με τις Αρχές του Παρισιού των Ηνωμένων Εθνών) από την αρμόδια Υποεπιτροπή Διαπίστευσης του GANHRI, σε αναγνώριση της ουσιαστικής ανεξαρτησίας της και της αποτελεσματικής εκπλήρωσης του ρόλου της. Η τελευταία επαναδιαπίστευση πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2024.

2. Η αναφορά στο «ιδίως» του άρθρου υποστηρίζει ένα πλαίσιο διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων εντός των υφιστάμενων σκοπών της ΕΕΔΑ.
 3. **Η περίπτωση α του άρθρου 12 ως προς την αρμοδιότητα της ΕΕΔΑ να εξετάζει ζητήματα σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου που της θέτει η Κυβέρνηση συντονίζονται κατ'αναλογία με το πλαίσιο των άρθρων 73 παρ. 7 και 77, καθώς η ΕΕΔΑ έχει εμπειρία ώστε να αναλάβει και να εκφέρει γνώμη ως προς τα ζητήματα προστασίας δικαιωμάτων όταν λάβει τη σχετική ενημέρωση από την αρχή εποπτείας της αγοράς.**
 4. Οι περιπτώσεις β και γ του άρθρου 12 σχετικά με την αρμοδιότητα να υποβάλλει συστάσεις και προτάσεις, εκπονεί μελέτες και γνωμοδοτεί για τη λήψη νομοθετικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων που συμβάλλουν στη βελτίωση της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και να εξετάζει την προσαρμογή της εθνικής έννομης τάξης προς το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και εκφέρει σχετική γνώμη προς τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας καλύπτουν άμεσα το πλαίσιο αρμοδιοτήτων του Κανονισμού και του άρθρου 77, εφόσον προκύπτουν άμεσα οι πτυχές γνωμοδότησης και εξέτασης της προσαρμογής και ως προς το ενωσιακό δίκαιο και τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Άλλωστε, στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεργασίας με την Εθνική Αρχή Συντονισμού της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ η Εθνική Επιτροπή παρέχει τη συνδρομή της, μεταξύ των οποίων και εκπαιδευτικές δράσεις στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, αναλαμβάνοντας την παρακολούθηση και διασφάλιση της συμβατότητας των διαδικασιών και των επιμέρους δράσεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Υπενθυμίζεται, ότι η ΕΕΔΑ επιλέχθηκε ως ο αρμόδιος φορέας για να διασφαλίσει την εκπλήρωση του Αναγκαίου Όρου 3 που περιγράφεται ως «Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων» σε όλα τα στάδια υλοποίησης των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027¹².
- Το πλαίσιο της εφαρμογής της διεθνούς και ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία δικαιωμάτων του ανθρώπου περιλαμβάνει και την ενθάρρυνση της επικύρωσης διεθνών συμφωνιών και εφαρμογής διεθνών προτύπων που αφορούν την

¹² Η ΕΕΔΑ σε σεμινάριο της ΜΟΔ Α.Ε. για την εφαρμογή του ΧΘΔ στο ΕΣΠΑ 2021-2027, 28 Απριλίου 2025, Η ΕΕΔΑ στο σεμινάριο της ΜΟΔ Α.Ε. στη Θεσσαλονίκη για την εφαρμογή του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στο ΕΣΠΑ 2021-27, 28 Μαρτίου 2025, Συνάντηση Εργασίας της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (ΕΑΣ) και της ΕΕΔΑ για την εκπαίδευση στελεχών στην εφαρμογή του Χάρτη Θ.Δ. της ΕΕ, 24 Ιανουαρίου 2025.

τεχνητή νοημοσύνη και τις νέες τεχνολογίες. Στην πράξη, κάθε φορά που η ΕΕΔΑ ασχολείται με ένα συγκεκριμένο θέμα –είτε σχολιάζει νομοσχέδιο ή υπάρχουσα νομοθεσία είτε αντιμετωπίζει διοικητικές πρακτικές ή παραλείψεις– πάντα εξετάζει εάν και σε ποιο βαθμό η Ελλάδα συμμορφώνεται με τα σχετικά διεθνή ανθρώπινα δικαιώματα και τα πρότυπα της ΕΕ.

Κατά την εξέταση του διεθνούς και ενωσιακού πλαισίου δικαίου, η ΕΕΔΑ χρησιμοποιεί επίσης τη νομολογία διεθνών και ευρωπαϊκών δικαστηρίων, όπως το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το Δικαστήριο της ΕΕ, καθώς και αποφάσεις και εκθέσεις οργάνων διεθνών συμβάσεων, όπως τα Γενικά Σχόλια της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ ή αποφάσεις οργάνων της ΔΟΕ.

Ένα άλλο εργαλείο που χρησιμοποιεί η ΕΕΔΑ για τον σκοπό αυτό είναι η δύναμη της δημόσιας διαβούλευσης που επιτρέπει η πλουραλιστική σύνθεσή της στο πλαίσιο της ανεξαρτησίας της. Η διοργάνωση δημόσιων ακροάσεων επιτρέπει τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη και πρόσωπα του χώρου κάθε φορά. Στο πλαίσιο αυτό, η GNCHR καλεί να ακουστούν ενώπιον της πρόσωπα, κατά την κρίση της, τα οποία μπορούν να συνδράμουν το έργο της με αναφορά προσωπικών εμπειριών ή έκφραση απόψεων σε σχέση με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (άρθρο 18 παράγραφος 4 του Ν. 4780/2021). Τα ευρήματα και τα αποτελέσματα των ακροάσεων ενσωματώνονται στις Εκθέσεις της ΕΕΔΑ και είναι ευεργετικά για τη διατύπωση ολοκληρωμένων συστάσεων προς το κράτος, συμπεριλαμβανομένων συστάσεων για την επικύρωση διεθνών συμβάσεων και πρωτοκόλλων για τα ανθρώπινα δικαιώματα ή για την ορθή μεταφορά των διεθνών κανόνων στην εθνική έννομη τάξη.

5. **Η αρμοδιότητα της Επιτροπής ως προς την παρακολούθηση και διατύπωση γνώμης προς την Πολιτεία για τη μόνιμη και σταθερή ανάλυση των συνεπειών των μέτρων πολιτικής στα δικαιώματα του ανθρώπου (περίπτωση δ) συνδέεται άμεσα με το πλαίσιο εκτίμησης επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα (Human Rights Impact Assessment – HRIA), όπως αυτή αναλύεται στο διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο δικαιωμάτων του ανθρώπου, αλλά και ειδικότερα στο στάδιο εκτίμησης επιπτώσεων των συστημάτων ΤΝ υψηλού¹³ κινδύνου στα θεμελιώδη δικαιώματα του άρθρου 27 του Κανονισμού (Fundamental Rights Impact Assessment – FRIA) αλλά και στο πλαίσιο της μεθοδολογίας HUDERIA του Συμβουλίου της Ευρώπης¹⁴. Η ΕΕΔΑ έχει υποστηρίξει εδώ και καιρό την υιοθέτηση αξιολογήσεων επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα (HRIA) ως εργαλείου για την ανάπτυξη και τη μέτρηση του αντίκτυπου των δημόσιων πολιτικών. Προς τούτο, δόθηκε το 2021 στην ΕΕΔΑ η ρητή αρμοδιότητα. Για την εκπλήρωση αυτής της αποστολής, η Εθνική Επιτροπή εγκαινίασε μια σειρά εκθέσεων αναφοράς για θεματικά ζητήματα, όπως τα δικαιώματα των προσφύγων και των μεταναστών, τα δικαιώματα των γυναικών, τα δικαιώματα LGBTQI+. Αυτές οι εκθέσεις χρησιμεύουν ως βάση για το τρέχον επίπεδο απόλαυσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από συγκεκριμένες ομάδες ή σε συγκεκριμένες (έκτακτες) καταστάσεις στην Ελλάδα. Τα επιλεγμένα ζητήματα πρέπει να αντιμετωπιστούν από την Πολιτεία, κατά προτεραιότητα. Οι εκθέσεις αναφοράς της ΕΕΔΑ περιέχουν πρωτογενή και**

¹³ FRA, [Assessing High-Risk Artificial Intelligence: Fundamental Rights Risks](#), 2025.

¹⁴ Council of Europe, [HUDERIA - risk and impact assessment of AI systems](#).

δευτερογενή δεδομένα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι κρατικές αρχές για να εξάγουν τους κατάλληλους δείκτες για να αναπτύξουν μελλοντικές πολιτικές που βασίζονται σε στοιχεία (εκ των προτέρων) ή να μετρήσουν τον αντίκτυπο των τρεχουσών (εκ των υστέρων). Ταυτόχρονα, η ΕΕΔΑ τις χρησιμοποιεί ως σημείο εκκίνησης (αναφοράς) για τις τεκμηριωμένες, εφαρμόσιμες συστάσεις της που απευθύνονται στη συνέχεια στο κράτος.

Η ΕΕΔΑ έχοντας αναπτύξει μεθοδολογία εκτίμησης επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα έχει την τεχνογνωσία να εφαρμόσει ένα αντίστοιχο πλαίσιο και σε επίπεδο εφαρμογής του Κανονισμού και να παρακολουθήσει τη συμμόρφωση των δρώντων με το παραπάνω πλαίσιο. Εξάλλου, η ΕΕΔΑ συμμετέχει στην Ομάδα Εργασίας για την Τεχνητή Νοημοσύνη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Θεσμών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ([Artificial Intelligence Working Group – European Network of National Human Rights Institutions](#)) με εκτενή δραστηριότητα στα σχετικά ζητήματα¹⁵.

Ως προς την περίπτωση ε και στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της να παρακολουθεί και διατυπώνει γνώμη προς την Πολιτεία για την τήρηση αξιόπιστου και αποτελεσματικού συστήματος καταγραφής περιστατικών διακρίσεων, ρατσισμού και μισαλλοδοξίας, η ΕΕΔΑ έχει τα εχέγγυα και την τεχνογνωσία και τη συγκέντρωση και καταγραφή δεδομένων με απόλυτη εμπιστευτικότητα (βλ. και άρθρο 78 του Κανονισμού για την τήρηση εμπιστευτικότητας) μέσα από το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας¹⁶. Αντίστοιχα, παρόμοια [στοιχεία](#) συγκεντρώνει και ο Μηχανισμός Καταγραφής Περιστατικών Άτυπων Αναγκαστικών Επιστροφών, ακολουθώντας παρόμοια [μεθοδολογία](#).

6. **Λαμβάνοντας υπόψη και τη σύνθεσή της (βλ. παρακάτω σχετικά με το άρθρο 13 του Ν. 4780/2021), η οποία εμπεριέχει και άλλες ανεξάρτητες αρχές, η αρμοδιότητα της ΕΕΔΑ να επικοινωνεί και να συνεργάζεται με τις ανεξάρτητες αρχές, καθώς και με τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνείς οργανισμούς, παρεμφερή όργανα άλλων χωρών, καθώς και εθνικές ή διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (περίπτωση η) διαμορφώνει ένα καθοριστικό σύστημα διαφορετικών αρμοδιοτήτων και ευκαιριών συνεργασίας και συντονισμού. Πρώτον, η ΕΕΔΑ συνεργάζεται ήδη με άλλες ανεξάρτητες αρχές στο πλαίσιο της**

¹⁵ Η ΕΕΔΑ σε σεμινάριο του ENNHRI για την εκτίμηση επιπτώσεων των συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης στα θεμελιώδη δικαιώματα, 11 Απριλίου 2025.

¹⁶ Το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας ξεκίνησε πιλοτικά την 1η Οκτωβρίου 2011 τη συστηματική καταγραφή πράξεων βίας με ρατσιστικό κίνητρο και χρησιμοποιεί ενιαία μεθοδολογία και κοινή Φόρμα Καταγραφής Ρατσιστικού Περιστατικού με στόχο να προκύπτουν σαφείς και ολοκληρωμένες κατά το δυνατόν ενδείξεις για τις ποσοτικές και ποιοτικές τάσεις της ρατσιστικής βίας στην Ελλάδα. Το Δίκτυο απαρτίζουν φορείς οι οποίοι προσφέρουν ιατρικές, κοινωνικές, νομικές υπηρεσίες ή/και έρχονται σε άμεση επαφή με τα θύματα ρατσιστικής βίας ή θύματα άλλων βίαιων επιθέσεων που υποκινούνται από μίσος ή προκαταλήψεις και τέλος, οργανώσεις που έχουν δημιουργηθεί από τις ίδιες τις ομάδες που συνήθως γίνονται στόχος ρατσιστικής βίας. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο Δίκτυο αποτελεί ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη διαφορετικότητα, την πολυπολιτισμικότητα και την ανεξιθρησκεία, καθώς και η δράση για την αντιμετώπιση των διακρίσεων και της μισαλλοδοξίας. Εκτός από τους συντονιστές, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, στο Δίκτυο συμμετέχουν σήμερα 55 Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και φορείς της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και ως παρατηρητές, ο Συνήγορος του Πολίτη και το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων του Δήμου Αθηναίων. Οι [ετήσιες εκθέσεις του Δικτύου](#) και τα [στατιστικά](#) τα οποία εμπεριέχονται στις εκθέσεις αναδεικνύουν αυτή την τεχνογνωσία της ΕΕΔΑ.

σύνθεσής της και αναδεικνύει συντονιστικά τα σχετικά ζητήματα δικαιωμάτων του ανθρώπου και ανεξάρτητων αρχών. Συνεπώς, υπάρχει ήδη ένα πλαίσιο συνεργασίας των αρχών αυτών υπό τον συντονισμό της ΕΕΔΑ. Δεύτερον, η ΕΕΔΑ αποτελεί *forum* και πλατφόρμα διαλόγου οργάνων της ΕΕ με την κοινωνία των πολιτών¹⁷. Τρίτον, υπάρχει άμεση συνεργασία με όργανα διεθνών οργανισμών¹⁸.

Η ΕΕΔΑ μπορεί να συμμετέχει σε εθνικές και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για την ΤΝ και τα ανθρώπινα δικαιώματα, σε διεθνή fora, όπως ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, σε συνέδρια και σεμινάρια ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και δικτύων προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου του εξωτερικού με αντίστοιχη προώθηση της σχέσης ΤΝ και νέων τεχνολογιών και των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Υπάρχει δε ειδικότερη συνεργασία και με την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνηθικής¹⁹.

7. Η ΕΕΔΑ οργανώνοντας Κέντρο Τεκμηρίωσης για τα δικαιώματα του ανθρώπου, μπορεί να αναπτύξει εφαρμογές και ψηφιακά εργαλεία, όπως αυτά αναλύονται στην πρόταση προγραμματικής συμφωνίας για θεματικές και δράσεις που ενισχύουν τις ψηφιακές δυνατότητες της ΕΕΔΑ στον χώρο της ΤΝ και των νέων τεχνολογιών ώστε να προωθεί την κατάλληλη διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία και τη συμμόρφωση των εθνικών αρχών προς το πλαίσιο αυτό.

8. **Με βάση τις παραπάνω αρμοδιότητες, η ΕΕΔΑ έχει αναπτύξει σημαντικό έργο για την Τεχνητή Νοημοσύνη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα²⁰.** Παρακολουθεί την τεχνολογική εξέλιξη, την εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, και εφιστά την προσοχή των αρμόδιων κρατικών αρχών αναδεικνύοντας τις νέες προκλήσεις, τις επιπτώσεις τους στα ανθρώπινα δικαιώματα και τους ενδεχόμενους κινδύνους.

- Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 4780/2021 («Σύνθεση»), η ΕΕΔΑ αποτελείται από τα εξής μέλη:

α) Ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), β) ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από την Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ), γ) ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), δ) ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από την Πανελλαδική Συνομοσπονδία Ελλήνων Ρομά «ΕΛΛΑΝ-ΠΑΣΣΕ», ε) ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από τη Διεθνή Αμνηστία, στ)

¹⁷ Βλ. ενδεικτικά Συνάντηση εργασίας και διαβούλευση με τη συμμετοχή φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών και της ΓΔ της DG HOME στα γραφεία της ΕΕΔΑ, 14 Μαΐου 2025. Συνάντηση της ΕΕΔΑ με την AMKE Homo Digitalis για ζητήματα ψηφιακών δικαιωμάτων και τεχνητής νοημοσύνης, 19 Μαΐου 2025.

¹⁸ Βλ. π.χ. Συνάντηση της ΕΕΔΑ με τον Επίτροπο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα ανθρώπινα δικαιώματα κ. Michael O' Flaherty, 12 Φεβρουαρίου 2025, Συνάντηση της ΕΕΔΑ με αντιπροσωπεία της Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης (CPT), 3 Φεβρουαρίου 2025

¹⁹ Η ΕΕΔΑ στην ακρόαση της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής & Τεχνηθικής για τον «Χάρτη των Ψηφιακών Δικαιωμάτων των Παιδιών», 29 Απριλίου 2025.

²⁰ Βλ. Πεδίο «Τεχνητή Νοημοσύνη και Νέες Τεχνολογίες».

ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ζ) ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η) ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, θ) ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από τον Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, ι) ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από κοινού από το «Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών (Σ.Υ.Δ.)», από το «Φεστιβάλ Υπερηφάνειας Αθήνας - Athens Pride (Αθηνς Πράιντ)», από την «Ομοφυλοφιλική και Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδας» (ΟΛΚΕ), από την «COLOUR YOUTH - Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας (COLOUR YOUTH)» και από τις «Οικογένειες Ουράνιο Τόξο», ια) ένα (1) πρόσωπο που ορίζεται από κοινού από τη WWF και την Greenpeace, ιβ) τον Συνήγορο του Πολίτη ή τον Αναπληρωτή του, ιγ) ένα (1) μέλος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που προτείνεται από τον Πρόεδρό της, ιδ) ένα (1) μέλος της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών, που προτείνεται από τον Πρόεδρό της, ιε) ένα (1) μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, που προτείνεται από τον Πρόεδρό του, ιστ) ένα (1) μέλος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνηθικής που προτείνεται από τον Πρόεδρό της, ιζ) δύο (2) καθηγητές Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ιη) ένα (1) μέλος που ορίζεται από την Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας, και ιθ) έως τέσσερα (4) πρόσωπα που ορίζονται από ερευνητικά ιδρύματα ή οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα οποία επιλέγονται από την Ολομέλεια της ΕΕΔΑ, με κριτήριο, για δύο (2) τουλάχιστον από τους ανωτέρω φορείς, την κατά το δυνατό οριζόντια κάλυψη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στην ανωτέρω περίπτωση, η απόφαση της Ολομέλειας για χορήγηση δικαιώματος ορισμού μέλους λαμβάνεται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό της ΕΕΔΑ, και εφόσον ο ορισμός μέλους στο αντίστοιχο πεδίο δικαιωμάτων δεν γίνεται από οργάνωση τρίτου βαθμού αντιπροσώπευσης. Οι αποφάσεις της Ολομέλειας κατ' εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης ισχύουν από την επομένη της λήψης τους θητεία της ΕΕΔΑ, οπότε και αποκτάται το δικαίωμα ορισμού μέλους στην ΕΕΔΑ. 2. Για τα μέλη προβλέπονται ισάριθμοι αναπληρωτές, που ορίζονται με τον ίδιο τρόπο.

- Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 του ως άνω νόμου («Διορισμός και νομικό καθεστώς των μελών»):

2. Ως μέλη της ΕΕΔΑ ορίζονται πρόσωπα με αποδεδειγμένες γνώσεις και εμπειρία στο πεδίο της προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

1. Η πλουραλιστική σύνθεση είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα στη συνδιαμόρφωση πολιτικών προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου. Συνεπώς, όταν οι θέσεις της Επιτροπής συνδιαμορφώνονται από Ανεξάρτητες Αρχές, φορείς και συλλογισμούς, την κοινωνία των πολιτών, Πανεπιστήμια το αποτέλεσμα έχει προστιθέμενη αξία και χρειάζεται να ληφθεί υπόψη για το υπόβαθρο της ΕΕΔΑ σε επίπεδο συντονισμού και συνεργασίας με όλους τους παραπάνω φορείς και μέλη της Επιτροπής.
2. Η τεχνογνωσία των μελών στα διαφορετικά θέματα δικαιωμάτων μπορεί να καλύψει τις διαφορετικές πτυχές των θεμάτων που συνδέονται με την τεχνητή

νοημοσύνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ορισμένες ενδεικτικές αναφορές, οι οποίες έχουν πολλές διαφορετικές πτυχές είναι οι παρακάτω: δικαιοσύνη, περιβάλλον, εργασία, εκπαίδευση, άσυλο και μετανάστευση, δημόσια διοίκηση, ανεξάρτητες αρχές, διακρίσεις, φύλο και ταυτότητα φύλου, δικαιώματα των γυναικών, δικαιώματα του ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, δικαιώματα του παιδιού, δικαιώματα των Ρομά, ρατσιστική βία, ρατσιστικό έγκλημα και ρητορική μίσους, ακαδημαϊκή ελευθερία και ακαδημαϊκά ζητήματα – επιστήμη και ΤΝ, ηθική στο πλαίσιο της ΤΝ και τεχνοηθική.

3. Η ΕΕΔΑ καλύπτει οριζόντια όλα τα θέματα προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου με βάση τη σύνθεση της και την εντολή που έχει από τον νόμο. Έχει αναπτύξει αρμοδιότητες σε πολλές θεματικές δικαιωμάτων του ανθρώπου
4. Ενδεικτικά αναφέρεται και το άρθρο 20 του ως άνω νόμου Σχετικά με τα Τμήματα τα οποία έχουν συσταθεί στο πλαίσιο της λειτουργίας της ΕΕΔΑ:

Άρθρο 20 (Τμήματα) - Στο πλαίσιο της λειτουργίας της ΕΕΔΑ συστήνονται τα παρακάτω τμήματα: α) Ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων, β) κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, γ) εφαρμογής των δικαιωμάτων του ανθρώπου στους αλλοδαπούς, δ) προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και ε) διεθνούς επικοινωνίας και συνεργασίας.

5. Η ύπαρξη λειτουργικών συνδέσμων με βάση το **άρθρο 16 του ως άνω νόμου («Λειτουργικοί σύνδεσμοι»)** αποτελεί στοιχείο προστιθέμενης αξίας, καθώς κάθε Υπουργείο ορίζει κατά λόγο αρμοδιότητας έναν (1) Προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Τμήματος, με γνώση του πεδίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και κάθε πολιτικό κόμμα που εκπροσωπείται στη Βουλή των Ελλήνων ορίζει ένα (1) πρόσωπο ως λειτουργικό σύνδεσμο με την ΕΕΔΑ, το οποίο δύναται να τοποθετείται στην αρχή κάθε συνεδρίασης της Ολομέλειας για ζητήματα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αποχωρεί πριν τη λήψη απόφασης.

- Σύμφωνα με το άρθρο 21 του ως άνω νόμου («Παροχή συνδρομής από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς»)

Οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να διευκολύνουν το έργο της ΕΕΔΑ. Για την εκπλήρωση της αποστολής της η ΕΕΔΑ μπορεί να διενεργεί επιτόπιες έρευνες και να ζητεί από τις δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και από ιδιώτες κάθε πληροφορία, έγγραφο ή οποιοδήποτε στοιχείο σχετίζεται με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Ο Πρόεδρος μπορεί να λαμβάνει γνώση εγγράφων και άλλων στοιχείων που χαρακτηρίζονται ως απόρρητα, εκτός εάν αυτά αφορούν την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της Χώρας.

1. Η δυνατότητα διενέργειας επιτόπιων ερευνών και κατάθεσης αιτημάτων προς τις δημόσιες υπηρεσίες και προς ιδιώτες για πληροφορίες, έγγραφα ή οποιοδήποτε στοιχείο σχετίζεται με την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου καλύπτει ένα πλαίσιο ενεργειών και αρμοδιοτήτων που απαιτεί ο Κανονισμός. Η ρητή πρόβλεψη στον νόμο της ΕΕΔΑ δημιουργεί υποχρέωση για τις δημόσιες υπηρεσίες να

συνδράμουν το έργο τους. Η διάταξη αυτή δεσμεύει τη δημόσια διοίκηση να ανταποκρίνεται στα αιτήματα της ΕΕΔΑ για πληροφορίες ή πρόσβαση σε έγγραφα και χώρους. Επίσης, τους υποχρεώνει να διευκολύνουν την ομαλή διεξαγωγή των επιτόπιων ερευνών.

2. **Η δυνατότητα της Προέδρου να λαμβάνει γνώση εγγράφων και άλλων στοιχείων που χαρακτηρίζονται ως απόρρητα, εκτός εάν αυτά αφορούν την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις της Χώρας αναδεικνύει και τις αρμοδιότητες επιμέρους οργάνων της ΕΕΔΑ.** Πρόκειται για μια μοναδική αρμοδιότητα που έχει ήδη ασκηθεί και μπορεί να ασκηθεί και στο μέλλον.
3. Σε σχέση με τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα, θα υποστήριζαν το έργο της ΕΕΔΑ ειδικότερες ρυθμίσεις για την τεχνητή νοημοσύνη και μεθοδολογία κατά την εφαρμογή του Κανονισμού και για την άμεση ανταπόκριση των αρχών και των ιδιωτών ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες ταχύτητας, αποτελεσματικότητας και ποιοτικής εφαρμογής με βάση την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου.
4. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Θεσμών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει δημοσιεύσει σχετικές δηλώσεις προς την ίδια κατεύθυνση με όσα αναφέρονται ανωτέρω για τις αρμοδιότητες και την τεχνογνωσία των ΕΘΑΔ²¹.

3.4 Απαγορευμένες πρακτικές ΤΝ (αρ. 5 Κανονισμού)

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1:

«1. Απαγορεύονται οι ακόλουθες πρακτικές ΤΝ:

(...)

η χρήση συστημάτων εξ αποστάσεως βιομετρικής ταυτοποίησης «σε πραγματικό χρόνο», σε δημόσια προσβάσιμους χώρους για τους σκοπούς της επιβολής του νόμου, εκτός εάν και στον βαθμό που η χρήση αυτή είναι απολύτως αναγκαία για έναν από τους ακόλουθους στόχους:

- i) τη στοχευμένη αναζήτηση συγκεκριμένων θυμάτων απαγωγής, εμπορίας ανθρώπων ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης ανθρώπων, καθώς και την αναζήτηση εξαφανισθέντων προσώπων*
- ii) την πρόληψη συγκεκριμένης, ουσιαστικής και επικείμενης απειλής κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας φυσικών προσώπων ή πραγματικής και υπαρκτής ή πραγματικής και προβλέψιμης απειλής τρομοκρατικής επίθεσης*

²¹ Βλ. αναλυτικά ENNHRI, [Artificial Intelligence](#) και ενδεικτικά ENNHRI, [ENNHRI calls on the European Commission to ensure effective Fundamental Rights Impact Assessments \(FRIAs\) under the EU AI Act](#), April 2025.

iii) τον εντοπισμό ή την ταυτοποίηση προσώπου ύποπτου για την τέλεση αξιόποινης πράξης, για τον σκοπό της διεξαγωγής ποινικής έρευνας ή δίωξης ή εκτέλεσης ποινικής ποινής για αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα II και τιμωρούνται στο οικείο κράτος μέλος με στερητική της ελευθερίας ποινή ή στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφάλειας ανώτατης διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων ετών.»

Η παρ. 5 του άρθρου 5 δίνει τη διακριτική ευχέρεια στον εθνικό νομοθέτη να θεσπίζει, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, πιο περιοριστική νομοθεσία σχετικά με τη χρήση συστημάτων εξ αποστάσεως βιομετρικής ταυτοποίησης σε πραγματικό χρόνο²². Συνεπώς, το ΣχΝ χρειάζεται να αναδιαμορφωθεί ώστε να καλύπτει και αυτή το αντικείμενο για την πληρέστερη προστασία ως προς τις απαγορευμένες πρακτικές. Η ΕΕΔΑ δεν βρίσκει λόγο να μην καλυφθεί η συγκεκριμένη παράλειψη.

«5. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να προβλέψει τη δυνατότητα πλήρους ή μερικής έγκρισης της χρήσης συστημάτων εξ αποστάσεως βιομετρικής ταυτοποίησης «σε πραγματικό χρόνο» σε δημόσια προσβάσιμους χώρους για τους σκοπούς της επιβολής του νόμου εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο η) και στις παραγράφους 2 και 3. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θεσπίζουν στο εθνικό τους δίκαιο τους αναγκαίους λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την υποβολή αιτήματος για τις άδειες που αναφέρονται στην παράγραφο 3, την έκδοση και τη χρήση αυτών, καθώς και την εποπτεία αυτών και την υποβολή αναφορών όσον αφορά αυτές τις άδειες. Οι εν λόγω κανόνες προσδιορίζουν επίσης σε σχέση με ποιους από τους στόχους που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο η), μεταξύ άλλων για ποια από τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο στοιχείο η) σημείο iii) αυτού, μπορεί να επιτραπεί στις αρμόδιες αρχές να χρησιμοποιούν τα εν λόγω συστήματα για τους σκοπούς της επιβολής του νόμου. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τους εν λόγω κανόνες το αργότερο τριάντα ημέρες μετά την έγκρισή τους. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, πιο περιοριστική νομοθεσία σχετικά με τη χρήση συστημάτων εξ αποστάσεως βιομετρικής ταυτοποίησης.»

4. Άρθρο 3 ΣχΝ – Αρχές εποπτείας της αγοράς

Είναι κατανοητό ότι ο ρόλος μιας αρχής εποπτείας της αγοράς, όντας μια αρμοδιότητα ιδιαίτερα σημαντική και για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων μεταξύ άλλων και τη ρύθμιση της ΤΝ εντός του ευρύτερου οικοσυστήματος της ΤΝ, **απαιτεί την εξασφάλιση των αναγκαίων οργανωτικών, ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου περί λειτουργικής ανεξαρτησίας και επαρκούς στελέχωσης των αρμόδιων αρχών**, όπως έχει επισημάνει και η Αρχή Προστασίας

²² Βλ. Homo Digitalis, [Σχόλια επί του άρθρου κατά τη διαβούλευση](#).

Δεδομένων στη σχετική της γνωμοδότηση²³. Η ΕΕΔΑ υπογραμμίζει ότι ως εθνικός θεσμός δικαιωμάτων του ανθρώπου, στην Ολομέλεια του οποίου εκπροσωπούνται Ανεξάρτητες Αρχές των οποίων η εντολή εκτείνεται σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχει στο παρελθόν αναδείξει ζητήματα ανεξαρτησίας των αρχών.

Η ΕΕΔΑ έχει επανειλημμένα τονίσει²⁴ τη σημασία των Ανεξάρτητων Αρχών στη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του ρόλου τους ως θεσμικών αντιβάρων της εκτελεστικής εξουσίας, ρόλος ο οποίος αναγνωρίζεται και από τον συνταγματικό νομοθέτη²⁵ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή²⁶. Η αρχή εποπτείας της αγοράς οφείλει να είναι έτοιμη να ανταποκριθεί στο δύσκολο έργο που της επιφυλάσσει ο Κανονισμός και η εθνική νομοθεσία. Τα παραπάνω ισχύουν και για τις αρχές θεμελιωδών δικαιωμάτων και την Εθνική Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις επιχειρησιακές τους ανάγκες, τον ρόλο τους και τις υφιστάμενες αρμοδιότητες, καθώς και όσες προκύπτουν από τον Κανονισμό. Εάν οι αρχές του οικοσυστήματος της ΤΝ δεν έχουν επαρκές προσωπικό, κατάλληλη στελέχωση και εκπαίδευση δεν θα είναι δυνατό να επιτελέσουν τον ρόλο τους αποτελεσματικά και στον βαθμό που θα μπορεί ποιοτικά να ανταποκρίνεται στο πλαίσιο του Κανονισμού, της διακινδύνευσης των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τα συστήματα ΤΝ και εν τέλει την εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου.

5. Άρθρο 6 ΣχΝ - Κέντρο συντονισμού και τεχνογνωσίας για την Τεχνητή Νοημοσύνη

Η εν λόγω πρωτοβουλία είναι ένα σημαντικό βήμα που αναβαθμίζει και τον ρόλο της ΕΕΤΤ, για την οποία ισχύουν όσο αναφέρονται για τις ανεξάρτητες αρχές και παραπάνω στα σχόλια για το άρθρο 3 ΣχΝ. Ωστόσο, εφόσον σκοπός του Κανονισμού για την ΤΝ είναι η ρύθμισή της για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ένα Κέντρο συντονισμού και τεχνογνωσίας για την ΤΝ δεν μπορεί να μην εντάσσει στον ρόλο του και το πλαίσιο συντονισμού και τεχνογνωσίας για τη σχέση τεχνητής νοημοσύνης και ανθρωπίνων δικαιωμάτων με σκοπό την ανάπτυξη συνεργασίας, συντονισμού, τεχνογνωσίας, εκπαίδευσης, κατάρτισης κ.λπ. προς αυτή την κατεύθυνση. Το ζητούμενο του Κανονισμού δεν είναι μόνο το πλαίσιο της τεχνητής νοημοσύνης αλλά και η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά τη χρήση συστημάτων ΤΝ, μεταξύ άλλων. Είναι σκόπιμο δε να γίνουν πιο σαφείς οι πυλώνες του συγκεκριμένου κέντρου για να μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά.

²³ ΑΠΔ, Γνωμοδότηση 9/2026, 7.7.2026, σελ. 6.

²⁴ ΕΕΔΑ, Δήλωση της ΕΕΔΑ για τις Ανεξάρτητες Αρχές, 2023. ΕΕΔΑ, Έκθεση αναφοράς για το θεσμικό πλαίσιο ελέγχου των υπηρεσιών ασφαλείας και πληροφοριών, 2023. ΕΕΔΑ, Ψήφισμα για τα ζητήματα λειτουργίας των συνταγματικώς κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών, 2008. ΕΕΔΑ, Απόφαση για το θέμα του ελέγχου των Ανεξάρτητων Αρχών και των θεσμών προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 2007.

²⁵ Άρθρο 101Α Συντάγματος.

²⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση του 2020 για το κράτος δικαίου στην Ελλάδα, SWD (2020) 307 final.

6. Άρθρο 7 ΣχΝ - Ενιαίο σύστημα υποβολής καταγγελιών του Κανονισμού για την Τεχνητή Νοημοσύνη

Η ΕΕΔΑ χαιρετίζει τη συγκεκριμένη διάταξη, λαμβάνοντας υπόψη όσα έχουν αναφερθεί για την ΑΠΔ και τις αρμοδιότητες της ΕΕΔΑ. Είναι σημαντικό δε να υπογραμμιστεί ότι «οι καταγγελίες για παραβίαση των διατάξεων του Κανονισμού για την ΤΝ», οι οποίες θα υποβάλλονται στο ενιαίο σύστημα υποβολής καταγγελιών, χρειάζεται να λαμβάνουν υπόψη οριζόντια όλο το φάσμα των δικαιωμάτων του ανθρώπου (π.χ. δικαίωμα ασύλου, ελευθερία του συνέρχεσθαι, ελευθερία της έκφρασης, ελευθερία θρησκείας κ.λπ.). Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, με βάση όσα έχουν αναλυθεί παραπάνω, έχει οριστεί ως ο εθνικός θεσμός δικαιωμάτων του ανθρώπου με οριζόντια αρμοδιότητα σε όλο το φάσμα των δικαιωμάτων του ανθρώπου και έχει την απαραίτητη τεχνογνωσία να αναλύσει τα σχετικά ζητήματα παραβιάσεων δικαιωμάτων του ανθρώπου. Συνεπώς, ο ρόλος και η γνωμοδότηση της ΕΕΔΑ, μέσω συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, χρειάζεται να αποτυπώνεται στον νόμο.

7. Άρθρο 8 παρ. 4 ΣχΝ - Συνεργασία μεταξύ αρχών εποπτείας της αγοράς

Η παρ. 4 του άρθρου 8 αναφέρει: «4. Φορείς του δημοσίου τομέα κατά την έννοια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), οι οποίοι δεν συμπεριλαμβάνονται στις αρχές εποπτείας της αγοράς της παρ. 2 του άρθρου 3 και ιδίως η Επιθεώρηση Εργασίας, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, η Επιτροπή Ανταγωνισμού και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, οι οποίοι, στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, λαμβάνουν γνώση με οποιονδήποτε τρόπο, για την ύπαρξη συστημάτων ΤΝ υψηλού κινδύνου που εντάσσονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού για την ΤΝ, ενημερώνουν αμελλητί την Α.Π.Δ.Π.Χ., η οποία εξασφαλίζει για τις διαβιβαζόμενες και ανταλλασσόμενες πληροφορίες, το ίδιο επίπεδο εμπιστευτικότητας με τη διαβιβάζουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 78 του Κανονισμού για την ΤΝ. Το πρώτο εδάφιο ισχύει και για την Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της.»

Ενώ ο τίτλος του άρθρου είναι η συνεργασία μεταξύ αρχών εποπτείας της αγοράς, η παρούσα παράγραφος αναφέρεται σε φορείς του δημοσίου τομέα, οι οποίοι δεν συμπεριλαμβάνονται στις αρχές εποπτείας της αγοράς και «ιδίως» σε συγκεκριμένες αρχές και επιτροπές. Θα χρειαζόταν μια πιο σαφή διατύπωση, ως προς το γιατί εντάσσεται η εν λόγω παράγραφος στο άρθρο 8 υπό τον τίτλο που έχει ή ενδεχομένως να μπορούσε να αλλάξει ο τίτλος του άρθρου. Δεν γίνεται κατανοητό²⁷ γιατί, εφόσον συνδέεται με συνεργασία Επιτροπών και Αρχών, εκτός των αρχών εποπτείας, δεν συνδέεται με το άρθρο 9 του ΣχΝ. Συνεπώς, η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου κρίνει ότι

²⁷ Βλ. και Γνώμη της ΟΚΕ για το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Ιούλιος 2026, σελ. 21-22.

πρέπει να εντάσσεται ρητά η ΕΕΔΑ στο περιεχόμενο είτε του άρθρου 8 (με σαφέστερη διατύπωση, όπως αναλύεται παραπάνω) είτε του άρθρου 9 του ΣχΝ.

8. Άρθρο 9 ΣχΝ - Συνεργασία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με άλλες αρχές

Λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρονται για το παραπάνω άρθρο, χρειάζεται και στο άρθρο 9 σαφέστερη διατύπωση για τη συνεργασία αρχών που βασικές αρμοδιότητές τους είναι η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η ΕΕΔΑ, ως ο εθνικός θεσμός δικαιωμάτων του ανθρώπου, με βάση όσα έχουν προαναφερθεί, χρειάζεται να εμφανίζεται ρητά στα σχετικά άρθρα, καθώς μέσω των αρμοδιοτήτων αυτών και της ρητής ανάγκης για συνεργασία θα επιτευχθεί η ορθή εφαρμογή του Κανονισμού και της εθνικής νομοθεσίας εντός του απαιτητικού περιβάλλοντος προκλήσεων από τα συστήματα ΤΝ, όπως άλλωστε έχουν αυτές αποτυπωθεί και στην ακρόαση φορέων και προσώπων που διοργάνωσε η ΕΕΔΑ για την ΤΝ και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα με συμμετοχή του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Τεχνητής Νοημοσύνης και των αρμόδιων αρχών²⁸. Η αναφορά «ιδίως» δεν αρκεί. Χρειάζεται ο νόμος να εμπεριέχει ρητά τις αρχές που έχουν σημαντικές αρμοδιότητες στην εφαρμογή του Κανονισμού, εφόσον αυτός περιλαμβάνει κυρίως την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Στο πνεύμα του μοντέλου το οποίο αναφέρει και η ΟΚΕ στη γνώμη της²⁹ οφείλει να εμπεριέχει ρητά και τις αρχές προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ειδικά την ΕΕΔΑ.

9. Άρθρο 12 ΣχΝ - Ρυθμιστικό δοκιμαστήριο Τεχνητής Νοημοσύνης

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 139 του Κανονισμού: «Στόχοι των ρυθμιστικών δοκιμαστηρίων ΤΝ θα πρέπει να είναι η προώθηση της καινοτομίας στον τομέα της ΤΝ με τη δημιουργία περιβάλλοντος ελεγχόμενου πειραματισμού και δοκιμών κατά τη φάση ανάπτυξης και πριν από την εμπορική προώθηση, με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των καινοτόμων συστημάτων ΤΝ με τον παρόντα κανονισμό και άλλους συναφείς κανόνες ενωσιακού και εθνικού δικαίου. (...) Κατά περίπτωση, οι εθνικές αρμόδιες αρχές που ιδρύουν ρυθμιστικά δοκιμαστήρια ΤΝ θα πρέπει να συνεργάζονται με άλλες σχετικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των αρχών εποπτείας της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, και **θα μπορούσαν να επιτρέπουν τη συμμετοχή άλλων παραγόντων εντός του οικοσυστήματος ΤΝ**, όπως εθνικοί ή ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης, κοινοποιημένοι οργανισμοί, εγκαταστάσεις δοκιμών και πειραματισμού, εργαστήρια έρευνας και

²⁸ ΕΕΔΑ, Ακρόαση φορέων για την Τεχνητή Νοημοσύνη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ιανουάριος 2026.

²⁹ Γνώμη της ΟΚΕ για το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Ιούλιος 2026, σελ. 18.

πειραματισμού, ευρωπαϊκοί κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας και σχετικές οργανώσεις συμφεροντούχων **και της κοινωνίας των πολιτών.**»

Η ΕΕΔΑ, ως θεσμός που είναι γέφυρα μεταξύ της Πολιτείας και της κοινωνίας των πολιτών και που εμπεριέχει στη σύνθεσή του οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα έχουν συζητηθεί και στην ακρόαση για την ΤΝ και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για τη θέση της κοινωνίας των πολιτών³⁰, προτείνει τη συμπερίληψη παραγόντων εντός του οικοσυστήματος ΤΝ στην Ελλάδα, όπως είναι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, στο εν λόγω άρθρο, ώστε να εμπλουτιστεί η εν λόγω πρωτοβουλία και να πραγματοποιείται μια συνεχής ανατροφοδότηση από την κοινωνία των πολιτών προς υποστήριξη του ρυθμιστικού δοκιμαστηρίου ΤΝ με βάση τις ανάγκες που προκύπτουν και με σκοπό την κάλυψή τους και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων ώστε να προωθείται η καινοτομία με γνώμονα το συμφέρον της κοινωνίας. Εξάλλου, η ισορροπία των δικαιωμάτων των επιχειρήσεων στο πλαίσιο της διακυβέρνησης της ΤΝ οφείλει να ακολουθεί κριτήρια αρχών της ΤΝ αλλά και το δίκαιο δικαιωμάτων του ανθρώπου³¹.

10. Άρθρο 17 ΣχΝ - Δημοσιότητα κυρώσεων

Η ΕΕΔΑ συμφωνεί με τη γνωμοδότηση της ΑΠΔ σχετικά με το άρθρο 17 όπου αναφέρεται στην παρ. 1 ότι «1. Οι αρχές εποπτείας της αγοράς του άρθρου 3 δημοσιεύουν στον ιστότοπό τους τις αποφάσεις τους με τις οποίες επιβάλλουν κυρώσεις δυνάμει του παρόντος νόμου ή/και του Κανονισμού για την ΤΝ. Η δημοσίευση περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον αναφορά στις κυρώσεις που επιβλήθηκαν, τα πραγματικά περιστατικά που 15 συνιστούν τις παραβάσεις αυτές, καθώς και την ταυτότητα του παραβάτη», σύμφωνα με την οποία προτείνεται η προσθήκη πρόβλεψης ενδεχόμενου υπό συνθήκες περιορισμού των περιεχομένων της δημοσίευσης.

11. Άρθρο 21 ΣχΝ - Μητρώο συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης

Το μητρώο συστημάτων ΤΝ είναι μια αναγκαία διάταξη και χρειάζεται να εφαρμοστεί τάχιστα και αποτελεσματικά ώστε να πραγματοποιείται, αφενός, η καταγραφή και χαρτογράφηση των συστημάτων ΤΝ, ώστε να μην εμφανίζονται εφαρμογές, προγράμματα και συστήματα ΤΝ από δημόσιους φορείς χωρίς προγραμματισμό, συστηματοποίηση και καταγραφή οδηγώντας σε μια ανεξέλεγκτη χρήση συστημάτων ΤΝ χωρίς επίβλεψη, και, αφετέρου, ο συντονισμός από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Τεχνητής Νοημοσύνης που οφείλει να έχει την αρμοδιότητα και την ευθύνη να επιβλέπει αυτό το μητρώο, την τυχόν διόγκωσή του με αρνητικές συνέπειες για τα ανθρώπινα δικαιώματα ή χρήση επικαλυπτόμενων προγραμμάτων και συστημάτων μεταξύ φορέων και υπουργείων,

³⁰ ΕΕΔΑ, [Ακρόαση φορέων για την Τεχνητή Νοημοσύνη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα](#), Ιανουάριος 2026.

³¹ Council of Europe, CDDH, [Handbook – Human Rights and Artificial Intelligence](#), 2026, σελ. 34.

χρήση συστημάτων ΤΝ, τα οποία ενδεχομένως δεν καλύπτουν κάποια ανάγκη κ.λπ. Εκτός από τη σύσταση και λειτουργία του μητρώου στο Υπουργείο και την Ειδική Γραμματεία, χρειάζεται να υπάρχει ρητή αναφορά στην παράγραφο 4 για τον συντονισμό, επίβλεψη και έλεγχο επί της διαμόρφωσης του Μητρώου (π.χ. σε περιπτώσεις διόγκωσης του μητρώου χωρίς εμφανείς ανάγκες ή παραβίασης δικαιωμάτων του ανθρώπου) από την Ειδική Γραμματεία στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων και κατόπιν συνεργασίας με τους αρμόδιους φορείς και υπουργεία.

Η ΕΕΔΑ κρίνει ότι το Μητρώο πρέπει να είναι δημόσιο και να ορίζονται ρητά και συγκεκριμένα οι πληροφορίες που θα δημοσιοποιούνται και οι λόγοι που δεν δημοσιοποιούνται άλλες με δικαίωμα πρόσβασης με συγκεκριμένα κριτήρια στις πληροφορίες του δεύτερου σκέλους. Εξάλλου, οι φορείς θα πρέπει να υπάγονται σε ένα πλαίσιο λογοδοσίας με συγκεκριμένους αρμοδιότητες από την Ειδική Γραμματεία ώστε να περιλαμβάνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες, καθώς και να πραγματοποιείται επικαιροποίηση αυτών με σκοπό τη διαφάνεια και την άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης. Τα παραπάνω θα οδηγήσουν σε ένα αποτελεσματικό ψηφιακό κράτος με υπεύθυνη την Ειδική Γραμματεία εν προκειμένω, το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων με βάση τον ορθό σχεδιασμό του συστήματος διακυβέρνησης με εχέγγυα και δικλείδες ασφαλείας.

Σε επίπεδο θεματικής αποτίμησης των συστημάτων ΤΝ και των αντίστοιχων δικαιωμάτων του ανθρώπου για τα οποία υπάρχει διακινδύνευση είναι χαρακτηριστικό να αναλογιστούμε τις αρμοδιότητες κάθε υπουργείου και φορέα (π.χ. σχετικά με τη μετανάστευση και το άσυλο, την υγεία, την εργασία, τη δικαιοσύνη, το φύλο, το περιβάλλον, την παιδική ηλικία κ.λπ.). Κάθε ένα σύστημα κάθε υπουργείου αντιστοιχεί σε ένα φάσμα δικαιωμάτων του ανθρώπου. Συνεπώς, η ορθή τήρηση του εν λόγω μητρώου με τα κατάλληλα εχέγγυα είναι υψίστης σπουδαιότητας.

12. Άρθρο 22 ΣχΝ - Παρατηρητήριο Τεχνητής Νοημοσύνης

Η ΕΕΔΑ υπογραμμίζει ότι μέρος της αποστολής του Παρατηρητηρίου ΤΝ θα πρέπει να είναι και η παρακολούθηση της συσχέτισης της τεχνητής νοημοσύνης με τα θεμελιώδη δικαιώματα. Είναι γεγονός ότι η ανάγκη προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων προκύπτει από τον Κανονισμό για την ΤΝ.

Η χρήση αλγοριθμικών συστημάτων στη λήψη αποφάσεων επηρεάζει άμεσα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, στην εργασία, στην πρόσβαση στη δικαιοσύνη, τη δίκαιη δίκη. Καθώς η τεχνολογία αποκτά αυξανόμενη αυτονομία και καλύπτει περισσότερα πεδία εφαρμογής, καθίσταται αναγκαία η εξέτασή της όχι μόνο ως εργαλείου καινοτομίας και αποδοτικότητας, αλλά και ως παράγοντα που αναδιαμορφώνει το πλαίσιο προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, δηλαδή ως μια τεχνολογία της οποίας η χρήση μπορεί να υποστηρίξει την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου ή μπορεί να παραβιάσει τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ιδιαίτερα σε τομείς όπως η εργασία, η δικαιοσύνη, η μετανάστευση και η δημόσια διοίκηση, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών, στη μείωση του διοικητικού φόρτου και στην ταχύτερη λήψη αποφάσεων. Παράλληλα, όμως, η χρήση αλγορίθμων ενέχει τον κίνδυνο αναπαραγωγής ή και ενίσχυσης υφιστάμενων ανισοτήτων και διακρίσεων, ιδίως εις βάρος ευάλωτων ομάδων, όπως τα παιδιά, οι γυναίκες, οι πρόσφυγες και μετανάστες, τα άτομα με αναπηρία και οι κοινωνικά αποκλεισμένοι πληθυσμοί. Η αδιαφάνεια των αλγοριθμικών διαδικασιών, η μεροληψία των δεδομένων και η περιορισμένη δυνατότητα αμφισβήτησης αυτοματοποιημένων αποφάσεων θέτουν σοβαρά ζητήματα λογοδοσίας και κράτους δικαίου.

Υπό το πρίσμα αυτό, η ανάλυση των προοπτικών και των προκλήσεων της ΤΝ απαιτεί μια προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα, η οποία τοποθετεί το άτομο στο επίκεντρο του τεχνολογικού μετασχηματισμού.

13. Καταληκτικές παρατηρήσεις

Συνοψίζοντας, το Σχέδιο Νόμου ήταν μια αναγκαία πρωτοβουλία και προσπαθεί να ρυθμίσει τα διακυβέρνησης της τεχνητής νοημοσύνης στην Ελλάδα. Ωστόσο, η ΕΕΔΑ κρίνει ότι για να επιτευχθεί η συμμόρφωση των διατάξεων με τον Κανονισμό της ΕΕ για την Τεχνητή Νοημοσύνη χρειάζεται να εμπλουτιστεί το νομοθέτημα με περαιτέρω διατάξεις ώστε το οικοσύστημα της ΤΝ και των αρχών να είναι στιβαρό ως προς τις εγγυήσεις λειτουργίας τους αλλά και αποτελεσματικό. Σε αντίθετη περίπτωση, ο αναποτελεσματικός συντονισμός και η συνεργασία των αρχών θα οδηγήσει σε παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων από το ίδιο το οικοσύστημα και αυτό ενδεχομένως εμφανιστεί στην πράξη. Το εν λόγω νομοθέτημα είναι ευκαιρία διαμόρφωσης ενός αποτελεσματικού οικοσυστήματος διακυβέρνησης της ΤΝ και χρειάζεται να «απαντήσει» ως προς τον τρόπο κάλυψης οριζόντια όλων των δικαιωμάτων του ανθρώπου με την απαραίτητη τεχνογνωσία σε ότι αφορά τη σχέση αυτών με την τεχνητή νοημοσύνη.

Η ΕΕΔΑ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά τα ζητήματα που αφορούν την τεχνητή νοημοσύνη και τις επιπτώσεις αυτής στα ανθρώπινα δικαιώματα και την εναρμόνιση των εθνικών κανόνων με το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο και παραμένει στη διάθεση του νομοθετικού σώματος για την παροχή αναλυτικότερων στοιχείων επί των ανωτέρω ζητημάτων που ακροθιγώς τίθενται στο παρόν υπόμνημα. Όλες οι θέσεις της ΕΕΔΑ όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ολομέλεια της και έχουν ευρέως δημοσιοποιηθεί, βρίσκονται αναρτημένες στον ιστότοπο της Εθνικής Επιτροπής.